

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุหรือเหตุผลของการใช้และไม่ใช้ข้อมูลออนไลน์ รวมถึงศึกษาความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยพายัพ ผู้วิจัยได้วางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาตามลำดับหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่คณาจารย์ มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ในสังกัดของคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศาสนศาสตร์แมคกิลวารี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย และวิทยาลัยนานาชาติ รวมจำนวนทั้งสิ้น 238 คน โดยไม่ได้รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารระดับคณบดีขึ้นไป คณาจารย์ชาวต่างประเทศและคณาจารย์ที่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) มีจำนวน 146 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. สํารวจประชากรที่ต้องการศึกษาทั้งหมดจากข้อมูลของสำนักทรัพยากรบุคคลและนิตินิติการของมหาวิทยาลัยพายัพเป็นกรอบการสุ่ม (Sampling Frame) และมีบัญชีรายชื่อของหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

2. หาขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Size) จากตารางของ Darwin Hendel (2551: ระบบออนไลน์) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) ไว้ที่ 95% ($\alpha=0.05$) ซึ่งจะได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 146 คน

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอน ตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานที่สังกัด ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 146)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	16	11.0
ปริญญาโท	85	58.2
ปริญญาเอก	12	8.2
ไม่ระบุ	33	22.6
ประสบการณ์สอน		
1-5 ปี	31	21.2
6-10 ปี	27	18.5
11-15 ปี	20	13.7
16 ปีขึ้นไป	35	24.0
ไม่ระบุ	33	22.6
ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	102	69.9
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	11	7.5
ไม่ระบุ	33	22.6

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของภาควิชาของกลุ่มตัวอย่าง

ภาควิชา/คณะ	จำนวน	ร้อยละ
คณะวิทยาศาสตร์		
ภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ	5	3.4
ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์	1	0.7
ภาควิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน	1	0.7
ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร	3	2.1
คณะมนุษยศาสตร์		
ภาควิชาภาษาอังกฤษ	5	3.4
ภาควิชาประวัติศาสตร์	3	2.1
ภาควิชาดุริยศิลป์	1	0.7
คณะสังคมศาสตร์		
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	3	2.1
ภาควิชาจิตวิทยา	4	2.8
ภาควิชานิเทศศาสตร์	7	4.8
คณะบริหารธุรกิจ		
ภาควิชาการจัดการ	4	2.7
ภาควิชาการตลาด	3	2.1
ภาควิชาการเลขานุการ	6	4.1
ภาควิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์	3	2.1
ภาควิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว	6	4.1
คณะนิติศาสตร์	2	1.3
คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร		
ภาควิชาการบัญชี	3	2.1
ภาควิชาการเงินและการธนาคาร	3	2.1
คณะเศรษฐศาสตร์	5	3.4
คณะศาสนศาสตร์แมกกลิวารี	2	1.4
คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค	19	13.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ภาควิชา/คณะ	จำนวน	ร้อยละ
บัณฑิตวิทยาลัยและการศึกษานานาชาติ		
ภาควิชาบริหารธุรกิจ (MBA)	2	1.4
ภาควิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็น ภาษาต่างประเทศ	1	0.7
ภาควิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษ	1	0.7
ภาควิชาระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์	1	0.7
วิทยาลัยนานาชาติ	1	0.7
ไม่ระบุ	51	34.9
รวม	146	100.0

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานการวิจัย ผลงานการค้นคว้าแบบอิสระต่างๆที่เกี่ยวข้อง
ศึกษารูปแบบของการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยเพื่อให้ได้เนื้อหาของขอบเขตเกี่ยวกับการใช้
ฐานข้อมูลออนไลน์

2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ พิจารณา
ความถูกต้องเหมาะสม

4. นำร่างแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง
เหมาะสมครั้งสุดท้าย และนำไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น
4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วน
บุคคล โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 สำรวจการใช้และความต้องการในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ประกอบด้วย
คำถามเกี่ยวกับการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check-list)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านความพึงพอใจในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ และความพึงพอใจในข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ ประกอบด้วยคำถาม โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามหลักเกณฑ์ของลิเคิร์ท (Likert scale) ซึ่งได้กำหนดน้ำหนักระดับความพึงพอใจ ให้เลือก 5 ระดับคือ ค่าสูงสุดคือ 5 คะแนน หมายความว่ามากที่สุด และค่าต่ำสุดคือ 1 คะแนน หมายความว่าน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้แปลค่าของคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (อมรา นาวารวงศ์, 2538 : 39)

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	การแปลความหมาย
1.00-1.49	น้อยที่สุด
1.50-2.49	น้อย
2.50-3.49	ปานกลาง
3.50-4.49	มาก
4.50-5.00	มากที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ด้านความคิดเห็น และปัญหาเกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ ประกอบด้วยคำถาม โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามหลักเกณฑ์ของลิเคิร์ท (Likert scale) ซึ่งได้กำหนดน้ำหนักระดับความคิดเห็นและระดับปัญหา ให้เลือก 5 ระดับคือ ค่าสูงสุดคือ 5 คะแนน หมายความว่าระดับปัญหามากที่สุด และค่าต่ำสุดคือ 1 คะแนน หมายความว่าระดับปัญหา น้อยที่สุด ผู้วิจัยได้แปลค่าของคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (อมรา นาวารวงศ์, 2538 : 39)

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	การแปลความหมาย
1.00-1.49	น้อยที่สุด
1.50-2.49	น้อย
2.50-3.49	ปานกลาง
3.50-4.49	มาก
4.50-5.00	มากที่สุด

ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์เป็นลักษณะแบบปลายเปิด โดยใช้ความถี่และสรุปบรรยายเป็นความเรียง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง 2 ช่วง ช่วงที่ 1 ในเดือนกันยายน 2546 และช่วงที่ 2 ในเดือนธันวาคม 2546

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. ข้อมูลการใช้และความต้องการในการใช้งานข้อมูลออนไลน์ นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ
3. ข้อมูลความพึงพอใจในการใช้งานข้อมูลออนไลน์ ด้านความพึงพอใจในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ และความพึงพอใจในข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ นำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน